

HOOFDSTUK 2 : DE AANPAK VAN DE STRIJD TEGEN DE MENSENHANDEL DOOR DE VERSCHILLENDE DEPARTEMENTEN

2.1 Verslag van het Ministerie van Binnenlandse Zaken

2.1.1 Een korte situatieschets

In 't algemeen is mensenhandel sterk verbonden met de problematiek van illegale immigratie. Hoewel er situaties kunnen voorkomen waarbij het slachtoffer geen (illegale) migrant is, blijkt dat de meeste situaties van mensenhandel in verband staan met de problematiek van illegale immigratie. Dat hij illegaal het land is binnengekomen, dat hij er illegaal zal verblijven of langer wil blijven, vormt vaak een essentieel element voor de organisatie van de mensenhandel.

De meeste situaties van mensenhandel zijn nog steeds te situeren in de prostitutiesector. De toestand in de sector blijft problematisch :

- er blijft een instroom van niet - E.U. onderdanen, die ofwel hier illegaal toekomen of verblijven, ofwel tijdens hun kort legaal verblijf geen enkele winstgevende activiteit mogen uitoefenen. Het gaat nog steeds voornamelijk om personen afkomstig uit West-Afrika hoewel minder in vergelijking met de vorige jaren, en Oost-Europa;
- een gedeelte van hen probeert tijdelijk een verblijfsstatus te bekomen door het indienen van een asielaanvraag. Velen verblijven hier illegaal, nadat hun asielaanvraag is afgewezen, nadat hun visum is verstreken of nadat (voor niet-visumplichtigen) de periode voor het toegestane kort verblijf (maximum 3 maanden) verstreken is;
- de situatie is verschillend van stad tot stad, van streek tot streek.

Situaties van mensenhandel kunnen ook voorkomen in andere sectoren. Zo werden er in 1997 opnieuw bijzondere vormen van misbruik vastgesteld bij controles van illegale tewerkstelling (vooral dan in de horeca-sector of de sector van confectie-ateliers). Er wordt verder onderzocht of die situaties als mensenhandel kunnen worden gekwalificeerd. In elk geval kunnen de verantwoordelijken worden vervolgd op basis van de reglementering betreffende de illegale tewerkstelling.

Daarnaast zijn er nog een aantal andere situaties van hemeltergende exploitatie vastgesteld, die eventueel in aanmerking komen voor vervolging als mensenhandel. Het gaat om de exploitatie van dienstpersoneel door sommige leden van buitenlandse diplomatieke posten, van een persoon die als au-pair naar België was gekomen, van de eventuele handel van jong voetbaltalent,...

Kanalen of netwerken van mensenhandel zijn vaak verbonden met kanalen of netwerken van illegale immigratie.

De binnenkomst in België gebeurt via zeer diverse kanalen :

- sommigen kunnen zonder probleem België binnen komen met een paspoort, omdat zij niet visumplichtig zijn (bv. personen afkomstig uit Polen, Tsjechië, Slowakije of Hongarije);
- andere - hoewel slechts een zeer beperkt aantal - komen België binnen met een paspoort voorzien van een visum afgeleverd door een Belgische consulaire post of een post van een EU land, bekomen op normale wijze (maar door een ander doel van de reis voor te wenden) of door gebruik van valse documenten;
- weer anderen komen België binnen met gebruik van valse of vervalste documenten (bv. een identiteitskaart van een E.U.-land, op basis waarvan zij kunnen terugvallen op het recht op vrij verkeer van E.U. burgers en eventueel zelfs een recht op vestiging invoeren);
- zeer velen komen België binnen over land vanuit de buurlanden, op eigen kracht of met gebruik van allerlei kanalen van mensensmokkel of illegale immigratie (waarvan sommige zeer goed zijn georganiseerd, maar waarvan vele zeer diffuus zijn georganiseerd).

Om die illegale migratie te voorkomen werden er in het verleden reeds heel wat maatregelen genomen (zie bijvoorbeeld de maatregelen om de controle op de verlening van visa te versterken). In 1997 werd er een structuur uitgewerkt om het probleem van valse of vervalste identiteitsdocumenten van EU lidstaten aan te pakken. Voor elke verdachte situatie zal er systematisch grondig worden onderzocht of het document echt en authentiek is.

Eenmaal binnengekomen, trachten sommigen voor korte of langere tijd een verblijfsstatus te bekomen. Maar velen verblijven hier illegaal : sommigen vervallen na een kort verblijf in de illegaliteit, anderen hebben nooit een verblijfsstatus gehad.

Een verblijfsvergunning voor korte of langere tijd tracht men voornamelijk te bekomen door op basis van een vals E.U. identiteitsdocument een recht op vestiging als E.U.- onderdaan te bekomen (zie hierboven), door een asielaanvraag in te dienen of door een (schijn) huwelijk aan te gaan.

2.1.2 Situering van het beleid

Binnen het departement Binnenlandse Zaken worden verscheidene diensten of instanties geconfronteerd met verschillende aspecten van de mensenhandel. De bestrijding en het voorkomen van de mensenhandel is voor al die diensten en instanties een prioriteit.

De vervolging en bestraffing van de organisatoren van de mensenhandel is prioritair en van essentieel belang. De diensten en instanties van het departement Binnenlandse Zaken spelen hierbij een belangrijke rol als aanbrenger van informatie of als instantie om slachtoffers van de mensenhandel een verblijfsstatus te geven

Het is een illusie te geloven dat de mensenhandel kan worden aangepakt enkel en alleen door de organisatoren aan te pakken of door de kanalen van de illegale immigratie bloot te leggen of uit te schakelen.

Van even veel belang als de vervolging en bestraffing van de organisatoren is het beleid gericht op het wegnemen van de factoren waarop die organisatoren hun netwerken van mensensmokkel en mensenhandel uitwerken. Zo kan men netwerken droogleggen en doen verdwijnen. Vandaar het belang om bv. het misbruik van de asielprocedure of illegale tewerkstelling aan te pakken, de achterpoortjes bij het bekomen van visa te sluiten of het gebruik van valse of vervalste documenten te voorkomen.

In dit kader moet ook het verwijderingsbeleid worden gesitueerd. Wanneer bepaalde categorieën van illegaal verblijvende personen niet of zeer moeilijk kunnen worden verwijderd (bv. omdat zij van nationaliteit of identiteit voortdurend veranderen, zodat er geen laissez-passer kan worden bekomen), kunnen organisatoren op die situatie netwerken uitbouwen : men kan via allerlei kanalen mensen laten overkomen, met de belofte dat zij hier relatief ongestoord activiteiten kunnen ontwikkelen, zelfs wanneer men hier illegaal verblijft, gewoon omdat de kans op verwijdering klein is. Vandaar het belang om illegaal verblijvende personen effectief te verwijderen. Tenzij er uiteraard redenen zijn om hen hier te laten (bv. humanitaire redenen of omdat betrokkene mee wil werken in het onderzoek tegen een organisator van de mensenhandel of mensensmokkel).

Om dit beleid op operationeel vlak te sturen en coördineren bestaat er een coördinatievergadering onder voorzitterschap van de Minister van Binnenlandse Zaken.

2.1.3 De coördinatievergadering op Binnenlandse Zaken

In 1997 werd onder voorzitterschap van de Minister van Binnenlandse Zaken tweemaal een coördinatievergadering georganiseerd. Die vergadering is samengesteld uit de Nationale Magistraat, een vertegenwoordiger van de Minister van Justitie, de cel Mensenhandel van de Rijkswacht, de Veiligheid van de Staat en de Dienst Vreemdelingenzaken, naargelang van het onderwerp aangevuld met de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en staatlozen en een vertegenwoordiger van de Minister van Buitenlandse Zaken.

Met die vergadering brengt de Minister van Binnenlandse Zaken een aantal diensten en instanties samen die op operationeel niveau met de mensenhandel worden geconfronteerd om met hen de evolutie op het terrein na te gaan, eventueel prioriteiten vast te leggen of een actie of plan uit te werken.

Zo werden het voorbije jaar besproken, aangepakt en opgevolgd:

- de zogenaamde Luxemburgse filière, via dewelke sommige danseressen voor Luxemburgse cabarettens terecht kwamen in de prostitutiesector in België of andere landen. Intussen heeft Luxemburg heel wat maatregelen genomen om de instroom sterk te beperken en te voorkomen dat de betrokken personen na hun kort verblijf in Luxemburg verdwijnen naar andere landen. Het probleem lijkt opgelost, maar de evolutie ervan wordt verder opgevolgd;
- het misbruik van de asielprocedure;
- het gebruik van valse of vervalste E.U. documenten (zie hierboven);
- de netwerken van mensenhandel verbonden met prostitutie.

hieromtrent werd een actieplan opgesteld : van de situatie wordt een grondige (misdaad)-analyse gemaakt, op basis waarvan daarna een gerechtelijk onderzoek kan worden gestart; het misbruik van de asielpcedure wordt aangepakt; personen die hier illegaal verblijven en geen slachtoffer zijn worden verwijderd. Dit plan werd gestart voor Antwerpen. In 1998 zal het worden uitgebreid naar andere steden;

de evolutie van de West-Afrikaanse en de Oost-Europese netwerken en het onderzoek naar die netwerken.

2.1.4 De opvang van slachtoffers van de mensenhandel

De opvang van de slachtoffers is één van de cruciale punten van het beleid inzake mensenhandel.

Slachtoffers van de mensenhandel moeten kunnen rekenen op een goede opvang. Voor de organisatie van de opvang staan een aantal gespecialiseerde instellingen in. De Dienst Vreemdelingenzaken is bevoegd om die slachtoffers een tijdelijke of definitieve verblijfsstatus te verlenen. De regeling hieromtrent werd vastgelegd in een omzendbrief (de oorspronkelijke regeling werd aangevuld en vastgelegd in een nieuwe omzendbrief, gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 21 februari 1997).

Die regeling is in de eerste plaats erop gericht om slachtoffers een eerste opvang en begeleiding aan te bieden en hen de mogelijkheid te bieden hun medewerking te verlenen aan het onderzoek tegen de organisatoren van de mensenhandel.

In 1997 werd de slachtofferregeling voor 150 nieuwe dossiers toegepast. Hiervan waren 67 personen reeds gekend omwille van een asielaanvraag. In vergelijking met 1996 is het aantal nieuwe dossiers met 33 gestegen.

Vervolg voor die 150 dossiers : 29 personen zijn verdwenen kort nadat zij in het bezit gesteld werden van een verblijfsdocument, 7 personen zijn vrijwillig vertrokken, 4 zijn in het huwelijk getreden. Van de 150 dossiers zijn er dus nog 110 in behandeling. Huidige stand van zaken :

9 personen werden in het bezit gesteld van een tijdelijke verblijfsvergunning. De 101 anderen zijn hetzij onder een bevel het grondgebied te verlaten (dat regelmatig wordt verlengd), hetzij onder een aankomstverklaring.

De belangrijkste nationaliteiten waarvoor in 1997 de omzendbrief toegepast werd zijn de volgende : Thailand, China, Albanië, Bulgarije.

Nieuwe aanvragen :	<u>1997</u>	<u>1996</u>
	150	117
Pag -Asa	56	44
Payoke	50	51
Sürya	42	22
Le Nid	2	0

Verspreiding van het aantal slachtoffers per sector :

prostitutie	88
clandestiene ateliers	23
restaurants	11
algemeen	28 (schijnhuwelijk - exploitatie door leden van diplomatieke posten - au pair - voetbal....)

Dit jaar werd de slachtofferregeling eveneens toegepast voor 3 voetballers van Afrikaanse origine.

In 1997 werd een duidelijke verschuiving vastgesteld van de aanvragen voor Afrikaanse onderdanen naar onderdanen van Oost-Europese landen.

Het aantal in begeleiding genomen onderdanen afkomstig uit China en Thailand betreft personen die werkzaam waren in confectieateliers. Gezien de onderzoeken door de arbeidsrechtbanken snel gestart werden, zijn het dan ook vooral die personen die reeds ingeschreven konden worden in het vreemdelingenregister.

Sinds de toepassing van de omzendbrief worden vooral volgende nationaliteiten vertegenwoordigd :

Afrika :	Nigeria	55
	Liberia	18
	Soedan	20
Azië:	Thailand	24
	China	21
Oost-Europa :	Albanië	18
	Bulgarije	13
	Polen	12
	Hongarije	10

De Afrikaanse onderdanen hebben bijna altijd een asielaanvraag ingediend, terwijl dit slechts zo is voor 22% van de Oost-Europese onderdanen. De aanwezigheid in België van de onderdanen uit Azië was voor 79% van de gevallen bekend.

Tot hiertoe werd de slachtofferregeling toegepast voor 319 dossiers, waarvan 18 personen definitief geregulariseerd zijn en 53 over een bewijs van inschrijving "tijdelijk verblijf" beschikken. Voor een dertigtal werd het verblijf geregulariseerd naar aanleiding van een huwelijk met een Belg of een EU-onderdaan.

Algemeen kan gesteld worden dat de gemiddelde duur van behandeling van de dossiers op de parketten niet ingekort werd, hoewel sinds kort een kentering merkbaar is. Bovendien kan aangeduid worden dat de informatiedoorstroming veel vlotter gebeurt. Dit laat de Dienst Vreemdelingenzaken toe beter te oordelen over het verblijfsdocument dat aan het slachtoffer verleend kan worden.

Gezien jaarlijks een aantal dossiers bij de parketten geseponneerd worden, heeft de Minister van Binnenlandse Zaken besloten een bijzondere procedure in te voeren.

Door deze regeling wordt er niet noodzakelijk een einde aan de verblijfsstatus gemaakt wanneer een dossier zonder gevolg geklasseerd wordt. Voor elk dossier wordt er individueel onderzocht of een regularisatie kan worden toegekend. Er wordt een sociaal verslag gevraagd aan de gemeente en aan de vzw die de begeleiding van het slachtoffer waarneemt. Naargelang de graad van integratie, de zelfstandigheid en de houding van het slachtoffer gedurende de ganse begeleiding kan beslist worden het dossier te regulariseren omwille van humanitaire redenen.

Deze regeling werd in 1997 voor 11 personen toegepast :
 6 werden in het bezit gesteld van een BIVR "tijdelijk verblijf";
 2 kregen een tijdelijke verlenging van hun verblijf dat binnen enkele maanden opnieuw onderzocht zal worden;
 voor 3 werd een regularisatie geweigerd.

2.1.5 Het misbruik van de asielprocedure

Het misbruik van de asielprocedure door personen die duidelijk geen vluchteling in de zin van de conventie van Genève zijn, is nog steeds buitenmatig hoog. In vele gevallen spelen de netwerken van illegale immigratie hierbij een rol. Zo wijst de Commissaris-generaal voor de vluchtelingen en staatlozen (verder : de CGVS) op netwerken van personen afkomstig uit Sierra Leone, Somalië, Albanië, Kosovo, Roemenië, Rusland, Georgië, Belarus, Tsjechië, Slovakije, Sri Lanka en Irak.

Ook personen werkzaam in de prostitutiesector pogen om via het misbruik van de asielprocedure zich voor een korte of langere tijd een verblijfsstatus te geven. Om dit misbruik aan te pakken en te voorkomen werd een beleid uitgewerkt :

- tussen de betrokken diensten (enerzijds de politie- en inspectiediensten, anderzijds die diensten of instanties betrokken met het onderzoek van de asielaanvraag) moet er een voortdurende, snelle uitwisseling van informatie plaats hebben;
- de asielaanvraag moet zo snel mogelijk - dus prioritair - worden behandeld;
- personen van wie de asielaanvraag wordt afgewezen, moeten worden verwijderd (tenzij zij bereid zijn om mee te werken in het onderzoek tegen de organisatoren van de mensenhandel of illegale immigratie).

Bij het indienen van de aanvraag of tijdens het onderzoek ervan kan men zelden vaststellen dat iemand in de prostitutiesector werkzaam is. Wanneer men dit toch vaststelt, wordt betrokkene systematisch op de hoogte gebracht van de bijzondere regeling van opvang voor slachtoffers van mensenhandel (meestal zonder gevolg).

Meestal wordt de Dienst Vreemdelingenzaken pas na een politiecontrole op de hoogte gebracht van het feit dat betrokkene werkzaam is in de prostitutiesector. De asielaanvraag wordt dan prioritair behandeld. Desgevallend wordt de CGVS verwittigd, zodat hij het dossier bij voorrang kan behandelen.

Terwijl in het verleden veel asielzoekers uit West-Afrika (bv. Nigeria) afkomstig waren, gaat het in 1997 steeds meer om vrouwen uit Albanië, Rusland en andere landen van Oost-Europa.

De CGVS wijst hierbij op het bijzonder problematisch karakter van de asielzoekers afkomstig uit Rusland, Kosovo of Albanië.

Hij wijst erop dat het gaat om een groot aantal Albanese vrouwen. Zij beweren meestal alleen naar België te zijn gekomen, in 't algemeen zonder identiteitsdocumenten. Soms doen zij zich voor als van Albanese nationaliteit, soms als afkomstig van Kosovo. Velen zijn zeer jong. Ze beweren net meerderjarig geworden te zijn; soms wordt tijdens het verhoor hun minderjarigheid toegegeven.

Opvallend gegeven hierbij is dat zij vaak niet in opvangcentra verblijven, doch zonder OCMW- steun op dezelfde privé-adressen. Tijdens het verhoor op het CGVS valt vaak zowel hun fysieke als psychische aftakeling op.

Er wordt vaak gebruik gemaakt van dezelfde advocaat.

Slechts een klein aantal onder hen werd ontvankelijk verklaard, hetgeen duidelijk wijst op misbruik van de asielprocedure.

Door bemiddeling van het CGVS hebben een aantal onder hen de hulp van een centrum in het kader van hulp aan slachtoffers van mensenhandel aanvaard.

Onderzoek door het CGVS gevoerd rond deze dossiers heeft uitgewezen dat steeds dezelfde namen van bepaalde mannen (pooiers of andere organisatoren) erin voorkomen. Hieruit kan men concluderen dat het hier om netwerken handelt, geleid door Albanese, uit Albanië of uit Kosovo. Bepaalde van deze mannen zijn asielzoekers, andere zijn gevestigd in België. De onderzoeksresultaten werden aan de gerechtelijke instanties meegedeeld. Een onderzoek is lopende.

2.1.6 Illegaal verblijvende vreemdelingen werkzaam in de prostitutie

Slachtoffers van de mensenhandel, die bereid zijn tot medewerking in het onderzoek tegen de organisatoren van mensenhandel, kunnen rekenen op een verblijf (met verblijfsstatus) in België. Maar diegenen die hier illegaal verblijven zonder dat zij willen meewerken in een onderzoek, kunnen in België niet blijven. Zoals anderen krijgen ze de kans hun vertrek vrijwillig te organiseren. Zo zij niet vrijwillig vertrekken, worden zij verwijderd.

Dit geldt voor alle illegaal verblijvende vreemdelingen, ook voor diegenen die werden opgepakt bij controles naar zwart werk of die werkzaam zijn in de prostitutie.

Met de steden Antwerpen en Brussel werden er afspraken gemaakt over de uitwisseling van informatie en de organisatie van de verwijdering van personen die illegaal verblijven en werkzaam zijn in de prostitutie.

Er was afgesproken om plaatsen te reserveren voor opsluiting van die categorie van personen.

Die afspraak kon niet volledig worden nagekomen bij gebrek aan plaatsen voor opsluiting en omdat het voor een aantal nationaliteiten bijzonder moeilijk blijft om binnen korte tijd een reisdocument te bekomen.

In 't algemeen kunnen personen afkomstig uit Oost-Europa snel worden verwijderd, maar personen afkomstig uit West-Afrika zijn vaak moeilijk te verwijderen, doordat zij voor het bekomen van het reisdocument hun medewerking weigeren en doordat de buitenlandse consulaten vaak hun verantwoordelijkheid niet opnemen.

In 1998 zal het aantal plaatsen voor opsluiting sterk toenemen door de in gebruik name van een gesloten centrum te Vottem (160 plaatsen) en een bijkomende vleugel te Merksplas (100 plaatsen). Het tijdig bekomen van een reisdocument voor een aantal nationaliteiten blijft een prangend probleem. Al het mogelijke wordt gedaan - ook op niveau van Schengen en de Europese Unie - om ook op dat vlak een kentering te bekomen.

2.1.7 De veiligheidscontracten

Om de grootsteden aan te zetten een actief beleid inzake mensenhandel te ontwikkelen, heeft de Minister van Binnenlandse Zaken in de veiligheidscontracten voor 1998 met de grootsteden (Gent, Antwerpen, Brussel, Luik en Charleroi) de problematiek van de mensenhandel laten opnemen als een prioriteit waaraan zij een bijzondere aandacht moeten besteden. Er wordt van de steden verwacht dat zij binnen het politiekorps een bijzondere dienst belast met de problematiek van de mensenhandel creëren en dat zij een persoon aanduiden die kan fungeren als vertrouwenspersoon voor nieuw toegekomen prostituees (geven van informatie over rechten en plichten, reglementen,...).

Die projecten kunnen een aanknopingspunt zijn om met de gemeenten een beter gecoördineerd beleid uit te werken.

2.1.8 Niet begeleide minderjarigen

De problematiek van de minderjarigen wordt in zijn geheel behandeld. Ook al zou er slechts in een beperkt aantal gevallen sprake zijn van mensenhandel, elk dossier van een niet-begeleide minderjarige verdient een bijzondere aandacht. Dit geldt des te meer, als er aanwijzingen zijn voor mensenhandel.

In 1997 hebben 1.147 minderjarigen een asielaanvraag ingediend : 59 waren jonger dan 5 jaar, 88 tussen 5 en 10 jaar, 272 tussen 10 en 15 jaar oud ; 497 waren 16 of 17 jaar oud ; 231 waren ouder dan 18 jaar en jonger dan 21. Het gaat over 719 jongens en 427 meisjes.

Van deze 1147 dossiers, werden 222 asielaanvragen ingediend op de luchthaven van Zaventem en 925 in het binnenland.

De meeste van die minderjarigen komen niet alleen : sommigen zijn vergezeld van hun ouders, anderen zijn begeleid door een derde (bv. een ver familielid of kennis).

Sinds maart 1997, gaat de Dienst Vreemdelingenzaken op een selectieve wijze over tot het radiografisch onderzoek van de handen om zo de leeftijd van personen die zich als minderjarig voordoen, te kunnen vaststellen. Op 70 onderzoeken die werden uitgevoerd, bleek dat in 63 gevallen de kandidaat-vluchteling - of hij nu effectief minder- of meerderjarig is, de autoriteiten bedrogen heeft wat zijn leeftijd betreft, en probeerde zich jonger voor te doen dan hij in werkelijkheid is. Van deze 63 personen, kwamen er 36 uit Sierra Leone en 6 uit Liberia (in dit laatste geval kan de situatie verklaard worden door prostitutie).

In het omgekeerde geval, verklaren enkele minderjarigen, nl. Albanese meisjes zich meerderjarig. Deze situatie houdt eveneens verband met prostitutie.

Andere belangrijke onderzoeken in 1997 hebben betrekking op drie groepen jongeren :

- meisjes en jongens uit de voormalige Sovjet-Unie, gevangen in een prostitutienetwerk dat banden zou hebben met Nederland;
- talrijke jonge Albanese, die zich minderjarig verklaren of net meerderjarig, en zich in België prostitueren; enkelen onder hen roepen gewelddaden in, ontvoeringen, verkrachtingen, zelfs gedwongen prostitutie;
- jonge Turken tewerkgesteld in bakkerijen in Vlaanderen.

In verband met die situaties zijn er op dit ogenblik onderzoeken lopende.

Gelet op de bijzondere problematiek van niet-begeleide minderjarigen die op de luchthaven toekomen, werd er voor die minderjarigen een bijzondere procedure uitgewerkt.

In samenspraak met het Parket van Brussel, de Gerechtelijke Politie, de Rijkswacht en de Dienst Vreemdelingenzaken wordt sinds september 97 een speciale procedure ingevoerd. Een proces-verbaal van alle niet-begeleide minderjarigen die op de luchthaven toekomen wordt onmiddellijk opgesteld door de Rijkswacht en per fax verspreid naar de andere partijen. De samenwerking met deze diensten verloopt vlot. Zo de minderjarige niet onmiddellijk door een naast familielid kan worden opgevangen, wordt hij geplaatst op last van het parket.

In de meeste gevallen stelt men vast dat deze minderjarigen frauduleus zijn ingeschreven in het paspoort van een vreemdeling. Deze passeur is dikwijls een vriend of een familielid. De bedoeling is vaak een familielid te komen vervoegen waarvoor geen familiale hergroepering mogelijk is (o.m. omdat de ouder illegaal verblijft of omdat het geen naaste familie is). In de meeste gevallen is België niet de eindbestemming, maar een transitland.

Volgens deze procedure werden er in de periode van september - december 1997 22 minderjarigen geplaatst.

Ook voor andere niet-begeleide minderjarigen wordt er onderzocht hoe de organisatie van de opvang, de begeleiding in de asielprocedure, de regeling van de voogdij als het onderzoek naar eventuele netwerken kan worden verbeterd.

2.2 Verslag van het Ministerie van Sociale Zaken

In alle regio's van de Sociale Inspectie werd een cel mensenhandel opgericht. Sedert 1 februari 1997 zijn alle regionale cellen operationeel.

De cellen mensenhandel behandelen in het algemeen alle dossiers inzake de tewerkstelling van vreemde (niet-EU) werknemers. Veeleer dan het vermoeden van het bestaan van misdrijven in de eigenlijke zin van de definitie die de Wet Mensenhandel van 13 april 1995 (artikel 11) aan het begrip mensenhandel heeft gegeven, is de *mogelijkheid* van het bestaan van dergelijke misdrijven het criterium voor onderzoek door de cellen mensenhandel.

De **beleidsopties van de Sociale Inspectie** inzake de bestrijding van de mensenhandel werden uitgebreid omschreven en gemotiveerd in het jaarverslag van de regering aan het parlement van oktober 1996 (hoofdstuk I.A.III, pagina 20-25 en 28) en in het verslag van het Centrum voor Gelijkheid van Kansen en voor Racismebestrijding van maart 1997 (pagina 28-29).

Dit beleid bestaat uit de volgende krachtlijnen :

- de systematische controle van de prostitutiesector;
- het zich beschikbaar stellen voor inschakeling in opsporings- en gerechtelijke onderzoeken (multidisciplinaire aanpak);
- aandacht voor opvang- en begeleidingsmogelijkheden voor slachtoffers.

Hieronder wordt beschreven hoe deze drie beleidsopties in het algemeen door de Sociale Inspectie werden ingevuld en tot welke resultaten dit in het voorbije jaar heeft geleid.

In de meeste regio's werd de **systematische controle van de prostitutiesector** aangevat. De aanpak van deze systematische controles varieert naargelang van de organisatie, de werking en de eigenheid van de prostitutiesector in elke regio. Enkele illustraties hiervan :

- Waar in de stad Antwerpen het overgrote deel van de prostituees in vitrinebars werken en een zelfstandig statuut hebben, komt dit fenomeen in andere regio's nauwelijks voor.
- In de stad Roeselare is er bijvoorbeeld geen enkele prostitutiebar, een stad als Charleroi daarentegen telt ongeveer 50 bars.
- Specifieke verschijningsvormen van prostitutie kunnen lokaal voorkomen : b.v. straatprostitutie (tippelen) bestaat in Brussel, Luik en Antwerpen, maar komt niet voor in Gent of Hasselt.
- De omvang van de privé-prostitutie verschilt van regio tot regio.

Voor de concrete uitvoering van dit beleidsaspect, wordt dan ook verwezen naar de specifieke commentaren bij elke respectieve regio.

Een recent en steeds toenemend fenomeen in deze sector is de enorme **expansie van de privé-prostitutie**. De Sociale Inspectie is zich van deze evolutie bewust en vindt dat ook dat domein voorwerp moet zijn van onderzoek.

Er dient namelijk rekening mee gehouden dat ook in die branche vreemdelingen kunnen worden tewerkgesteld en dat de mensenhandel zijn actieterrein eventueel naar die sector zou kunnen uitbreiden of verschuiven.

De toename van de privé-prostitutie is ongetwijfeld deels een gevolg van de toegenomen controles in de bars en clubs, die op hun beurt reeds in grote mate evolueerden naar "privé-clubs". Men dient erop toe te zien dat een en ander niet leidt tot de situatie waarbij enerzijds in bepaalde regio's nog nauwelijks (publieke, en dus controleerbare) prostitutiebars zouden bestaan, maar anderzijds lokale en landelijke dagbladen en tijdschriften zouden volstaan met contactadvertenties en alle prostituee activiteiten zich zouden situeren in de (besloten, en dus moeilijker controleerbare) privé-sfeer. Regelmatig toezicht in deze privé-sfeer is bijgevolg eveneens geboden.

Los van deze overwegingen, oefenen de personen die in de privé-prostitutie werkzaam zijn bovendien een beroepsactiviteit uit waaruit zij een (aanzienlijk) inkomen putten zonder dat zij belastingen betalen, zonder dat er sociale bijdragen worden betaald, en waarmee heel vaak sociale uitkeringen (inz. werkloosheidsuitkeringen) worden gecumuleerd. Deze vorm van sociale en fiscale fraude, dient hoe dan ook bestreden.

Met name in de regio's Oost- en West-Vlaanderen werden reeds diverse controles in deze sector verricht. De eerste vaststellingen wijzen erop dat in een aantal gevallen sprake is van georganiseerde ondernemingen met een exploitant en meerdere werknemers.

Vreemde werknemers konden tot nog toe in deze branche niet worden aangetroffen. Het aantal uitgevoerde controles is evenwel nog onvoldoende om terzake al conclusies te kunnen trekken.

Algemeen kan worden gesteld dat de **samenwerking met de politiediensten** bevredigend maar lang niet optimaal verloopt.

Het verkrijgen van bijstand in toepassing van artikel 10 van de Arbeidsinspectiewet vormt geen probleem.

De Sociale Inspectie betreurt dat tot op heden de samenwerking van sociale-inspectiediensten en politiediensten bij het bestrijden van de mensenhandel, nog steeds hoofdzakelijk een samenwerking is die voortvloeit uit het bovenvermelde wettelijke vorderingsrecht van de Sociale Inspectie. Het is in de regel de Sociale Inspectie die de controles plant en organiseert, waarbij in elke respectieve regio wordt uitgemaakt welke politiedienst om bijstand wordt gevraagd. Lokale afspraken tussen Parket en politiediensten en de middelen en prioriteiten van de diverse politiediensten zijn daarbij bepalend.

Dit soort *casuele* samenwerking staat zeer ver af van de multidisciplinaire aanpak die werd beoogd door de Parlementaire Onderzoekscommissie Mensenhandel en door de regering die zich achter de conclusies van deze Commissie heeft geschaard.

Een algemene, permanente en coherente samenwerking tussen de Sociale Inspectie en de politiediensten bij de bestrijding van de mensenhandel kon nog steeds niet worden gerealiseerd.

In een werkgroep van de Interdepartementale Coördinatiecél ter bestrijding van de mensenhandel werd een nota opgesteld inzake de organisatie van systematische controles in de prostitutiesector. In deze nota werd een operationeel concept ontwikkeld voor de uitbouw van een systematische multidisciplinaire controle, die tot doel heeft de (inz. sociale en fiscale) wetgeving in deze sector te doen respecteren en de sector te saneren.

De Sociale Inspectie heeft in het verleden steeds de nadruk gelegd op de impact en de preventieve werking van systematische controles in risicosectoren (aanwezigheidspolitiek).

De Sociale Inspectie is dan ook overtuigd van het nut en van de noodzaak van de organisatie van systematische controles zoals beoogd in de bovenvermelde nota en is bereid zich in een dergelijk project in te schakelen. Zij beschikt daartoe over de organisatie en over de middelen. Dit standpunt werd ook meegedeeld op de vergadering van de ICCM op 19 december 1997.

Wat de tweede beleids optie van onze dienst betreft, de **inschakeling in een multidisciplinaire aanpak** van de mensenhandel, konden geen goede resultaten worden bereikt, dit in weerwil van de door de cellen mensenhandel ondernomen stappen om hun beschikbaarheid en hun mogelijkheden in dat verband aan te bieden.

Een geïntegreerde, multidimensionale aanpak van de mensenhandel houdt in dat het toezicht op de sociale wetgeving een essentieel onderdeel vormt van opsporings- en gerechtelijke onderzoeken. Slechts uitzonderlijk werd tot nog toe door het Openbaar Ministerie een beroep gedaan op de Sociale Inspectie om in een onderzoek mensenhandel het sociaalrechtelijke luik te behandelen. Nochtans hebben de cellen mensenhandel zich bij de Parketten in de diverse regio's voorgesteld, zodat deze op de hoogte zijn van het bestaan, de beschikbaarheid en de mogelijkheden van deze cellen. Nog altijd stelt de Sociale Inspectie bij de Parketmagistraten een sterke weerstand vast tegen de inschakeling van de Sociale Inspectie in hun onderzoeken.

Volgens de Sociale Inspectie zouden de verbindingsmagistraten mensenhandel in elk gerechtelijk arrondissement terzake een actieve rol kunnen spelen en erop toezien dat, wanneer door de Sociale Inspectie in een bepaald strafdossier een nuttige bijdrage kan worden geleverd in het kader van een multidisciplinaire aanpak, deze dienst ook daadwerkelijk bij het onderzoek wordt betrokken.

Een engagement terzake vanwege het College van Procureurs-generaal zou in dit verband passend zijn.

Het derde beleidsaspect bestond in de aandacht voor **opvang- en begeleidingsmogelijkheden voor slachtoffers**.

In geen enkele regio is sprake van een geregelde communicatie of samenwerking met de opvangcentra. Eén enkele keer werd op deze centra wel een beroep gedaan door de Sociale Inspectie, maar deze eerste ervaringen bleken teleurstellend.

De Sociale Inspectie onderstreept de nood aan concrete afspraken omtrent de samenwerking tussen inspectiediensten en opvangcentra op het terrein.

Basis voor deze samenwerking dient te zijn :

- 1) Kennis van elkaars functie en bevoegdheden, die duidelijk gescheiden dienen te blijven.
De Sociale Inspectie controleert de werkgever en schakelt, wanneer zij het nodig acht, de opvangcentra in.
De opvangcentra nemen het initiatief tot het opstarten van de procedure omschreven in de omzendbrief van 7 juli 1994. Essentieel daarbij is dat het opvangcentrum opvang voorziet voor het slachtoffer.
- 2) Een gescheiden optreden bij de controle, zodat de beide functies (repressie / hulpverlening) niet door elkaar lopen en zodat het voor het slachtoffer duidelijk is wie hulpverlener is en wie controleur (b.v. afzonderlijke verhoren van het slachtoffer, onafhankelijke tolken).
De Sociale Inspectie dringt erop aan dat er binnen afzienbare tijd tussen de inspectiediensten en de opvangcentra contacten worden gelegd om tot duidelijke, schriftelijk vastgelegde afspraken te komen.

Met de **Dienst Vreemdelingenzaken** daarentegen werd de communicatie en de samenwerking wel uitgebouwd.

Door de Dienst Vreemdelingenzaken werd positief gereageerd op een verzoek vanwege de Sociale Inspectie om de dienst uitvoerig aan alle leden van de cellen mensenhandel voor te stellen.

In de maand september brachten alle sociaal inspecteurs en sociaal controleurs van de cellen mensenhandel een studiebezoek aan de Dienst Vreemdelingenzaken.

De werking van de dienst werd toegelicht, waarbij bijzondere aandacht werd besteed aan de afdelingen waarmee de Sociale Inspectie bij haar controles het meest in contact komt (cel Mensenhandel, bureau C, bureau Opsporingen). De Dienst Vreemdelingenzaken stelde een degelijke syllabus op met bijhorende documentatiemap (verblijfsdocumenten).

Dit bezoek resulteerde in betere communicatie met de Dienst Vreemdelingenzaken en leidde onder meer reeds tot een interne richtlijn binnen de Sociale Inspectie inzake het melden van vermoedens van schijnhuwelijken aan het bureau Opsporingen van de Dienst Vreemdelingenzaken.

Ten slotte wordt nog vermeld dat het middel van de vordering tot staken, zoals voorzien in artikel 4§2 van de Arbeidsinspectiewet, in 1997 voor het eerst werd toegepast.

De cel mensenhandel van de regio Antwerpen zette met succes de procedure tot instelling van een vordering tot staken in gang bij een werkgever die volhardde in het illegaal tewerkstellen van vreemde werknemers. In een tweede dossier van de Antwerpse cel loopt de procedure van instelling van een vordering tot staken nog verder.

Ook de cel mensenhandel van de regio West-Vlaanderen maakte onlangs een dergelijk verzoek aan het Hoofdbestuur over (zie verder).

REGIO WEST-VLAANDEREN

De cel mensenhandel in West-Vlaanderen is operationeel sedert 1 januari 1996. Nog steeds maken 2 sociaal controleurs voltijds van deze cel deel uit. Bovendien wordt door de cel ook geregeld een beroep gedaan op andere controleurs van de regio, met name voor acties van grotere omvang. De cel wordt geleid door een sociaal inspecteur.

A) Gecontroleerde sectoren

A.1 Prostitutiesector

De sectie verrichtte in 1997 de meeste van zijn controles in de **prostitutiesector**. Bars en clubs werden verder systematisch gecontroleerd.

Bij onze controles in de bars worden steeds minder vreemde vrouwen die illegaal in het land verblijven aangetroffen. De aangetroffen illegale vreemdelingen zijn vooral Hongaarse en Russische vrouwen. In de plaats worden wel meer vreemde vrouwen aangetroffen die ofwel gehuwd zijn met een Belg of een EU-burger, ofwel over een identiteitskaart voor vreemdelingen beschikken en bijgevolg zonder arbeidsvergunning mogen worden tewerkgesteld.

Wanneer kandidaat-vluchtelingen worden aangetroffen zonder dat zij over een (voorlopige) toelating tot tewerkstelling beschikken, wordt het OCMW waar zij verblijven of waaraan zij in het kader van het spreidingsplan werden toegewezen, ingelicht omtrent onze vaststellingen. Hetzelfde geldt voor de erkende vluchtelingen.

Het bureau Opsporingen van de Dienst Vreemdelingenzaken wordt voortaan systematisch ingelicht wanneer leden van de cel inlichtingen kunnen vergaren inzake vermoedens van schijnhuwelijken. Ook inlichtingen die ruimer zijn dan de loutere vaststelling van de illegale tewerkstelling en die aanwijzingen bevatten inzake eventuele netwerken die erachter schuilgaan, worden aan deze dienst overgemaakt. Verder wordt ook bij elke vaststelling op heterdaad van illegale tewerkstelling als gevolg waarvan de vreemde werknemers in kwestie het land worden uitgezet, een verslag aan DVZ overgemaakt. Bedoeling hiervan is de werkgever aansprakelijk te stellen voor de repatriëringskosten¹.

Deze betere communicatie is een rechtstreeks gevolg van het studiebezoek van alle cellen mensenhandel aan de Dienst Vreemdelingenzaken in september 1997.

¹ Artikel 6bis van het KB nr. 34 bepaalt immers : "De werkgever die zich schuldig maakt aan een overtreding bedoeld in artikel 27,1°,a is gehouden tot betaling van de kosten van huisvesting, verblijf, gezondheidszorgen en terugzending van de betrokken vreemdeling en van de leden van zijn gezin die onregelmatig bij hem verblijven." Voor de repatriëringskosten werd een forfaitaire vergoeding vastgesteld van 46.320 F (KB 4 augustus 1996).

De cel mensenhandel stelde in verschillende gevallen ook vast dat de feitelijke exploitant of verantwoordelijke van de inrichting, die belast blijkt met het dagelijks bestuur van de zaak, bij de uitbatende vennootschap als werknemer in loondienst was ingeschreven en als dusdanig ook bij de RSZ werd aangegeven. Enerzijds werd deze persoon in de opgestelde processen-verbaal steeds weerhouden als strafrechtelijk aansprakelijke persoon. Anderzijds werd deze inbreuk op de RSZ-wet ook steevast aan de Arbeidsauditeur meegedeeld. De aangegeven prestaties van deze pseudo-werknemers werden tegengeboekt bij de RSZ en de RSVZ werd hiervan op de hoogte gesteld.

Er werd vastgesteld dat reeds sedert geruime tijd een verschuiving plaatsvindt van de prostitutuele activiteiten van het publieke circuit (bars en clubs) naar het **privé-circuit (privé-prostitutie en escortebureaus)**. Deze verschuiving wordt ongetwijfeld nog in de hand gewerkt door het opvoeren van de controles in het publieke circuit.

In bepaalde (zelfs stedelijke) gebieden in de regio West-Vlaanderen zijn er geen of nauwelijks bars, terwijl de zogenaamde contactadvertenties in de plaatselijke magazines niet te tellen zijn.

Binnen de sectie Mensenhandel bestaat het vermoeden dat illegaal in het land verblijvende vreemdelingen, in de plaats van te worden tewerkgesteld in bars, nu worden "geplaatst" in privé-woningen (studio's, appartementen, e.d.). De cel is van oordeel dat deze mogelijkheid minstens moet worden onderzocht.

Daarom werd in 1997 de controle van deze privé-prostitutiesector (eerder steekproefgewijs) aangevat. Doordat nog te weinig controles in deze sector werden ingesteld, kunnen terzake nog geen conclusies worden getrokken.

A.2 Horeca

Andere horecabranches bleven eveneens de bijzondere aandacht van de cel mensenhandel genieten, met name de **Chinese restaurants**, waar nog steeds regelmatig illegaal in het land verblijvende vreemde werknemers worden aangetroffen.

Naar aanleiding van een controle in een Chinees restaurant te Nieuwpoort in december 1997, maakte de cel aan het Hoofdbestuur een dossier over met het oog op de instelling van een vordering tot staken overeenkomstig artikel 4§2 van de Arbeidsinspectiewet. In het verleden werden immers in ditzelfde restaurant door onze dienst talloze sociaalrechtelijke inbreuken vastgesteld, waarbij telkens illegale vreemdelingen werden aangetroffen.

A.3 Land- en tuinbouwsector

Ook de **land- en tuinbouwsector** wordt verder regelmatig gecontroleerd. In weerwil van de controles in de voorbije paar jaren, worden in die sectoren nog steeds vreemde werknemers aangetroffen die zonder arbeidsvergunning worden tewerkgesteld. Het betreft in hoofdzaak Poolse werknemers, maar ook Joegoslaven, Albanezen, Kosovaren en Bulgaren worden aangetroffen. De Poolse werknemers worden doorgaans, na beslissing door de Dienst Vreemdelingenzaken, onmiddellijk gerepatriëerd. Voor andere nationaliteiten blijkt dit moeilijk of onmogelijk.

Op te merken valt dat de werkgevers uit deze sectoren, na de controles van de voorbije jaren, op de meest verscheiden manieren de sociale wetgeving trachten te omzeilen. Enerzijds stelden wij vast dat de vreemde werknemers niet langer in de woning van de werkgever zelf worden gehuisvest, maar wel bij familie of vrienden van de werkgever.

Anderzijds worden door de werkgevers diverse fictieve constructies opgezet om de Vreemde-Arbeidskrachtenwet te omzeilen (zelfstandige medewerkers, vennootschappen met Poolse zaakvoerders, e.d.).

A.4 Andere

Naast de onderzoeken in de bovenvermelde drie economische sectoren, verrichtte de cel occasioneel ook controles in andere sectoren. Enkele onderzoeken werden ook ingesteld bij particuliere personen, met name omtrent de tewerkstelling van huishoudelijk personeel.

Eén onderzoek, ons opgedragen door de Arbeidsauditeur, betreft de jarenlange illegale tewerkstelling van een Madagaskische dame, door een ambtenaar van een internationale instelling naar België gebracht om er bij familie als dienstbode te worden tewerkgesteld. In deze zaak is zonder meer sprake van uitbuiting, en van mensenhandel in de zin van de wet van 13 april 1995. Dit onderzoek is nog in behandeling.

B) Bijzondere controlemiddelen

In toenemende mate doet de sectie bij haar onderzoeken een beroep op bijzondere controlemiddelen. Om de onderzoeken zo efficiënt mogelijk te laten verlopen wordt vaak een **machtiging tot visitatie** aangevraagd. Deze machtigingen werden door de Politiechters steeds afgeleverd, ook voor opsporingen tijdens de nachtelijke uren. Eén enkele keer werd ook een beroep gedaan op een **slotenmaker** om de toegang tot een woning af te dwingen. **Beëdigde tolken** worden geregeld ingeschakeld. Vaststellingen worden soms gedaan door het nemen van **foto's**.

C) Samenwerking met politiediensten

C.1 Arrondissement Brugge

In het gerechtelijk arrondissement Brugge wordt goed samengewerkt met de Lucht- en Zeehavenbrigade te Oostende. Ook met BOB-Brugge en BOB-Oostende wordt geregeld samengewerkt.

C.2 Arrondissement Kortrijk

Sedert de toewijzing van de dossiers mensenhandel aan de BOB te Roeselare, werd de systematische samenwerking met de Rijkswacht in het rijkswachtdistrict Kortrijk afgebouwd. De communicatie en samenwerking met de Stedelijke Politie (inz. Opsporingsdienst) te Kortrijk verloopt goed.

C.3 Arrondissementen Ieper en Veurne

In de arrondissementen Ieper en Veurne vormt de samenwerking met de BOB geen probleem. Met name in Ieper werden reeds meerdere gecoördineerde controles in de land- en tuinbouwsector met goed resultaat opgezet.

Verzoeken om bijstand vanwege rijkswachtbrigades in de diverse arrondissementen worden steeds gunstig beantwoord.

D) Samenwerking met Parketten

D.1 Arrondissement Kortrijk

Met de Arbeidsauditeur en de verbindingsmagistraat Mensenhandel werd afgesproken dat zij met de Sociale Inspectie driemaandelijks zouden samenkomen om de lopende opsporings- of gerechtelijke onderzoeken inzake mensenhandel te bespreken. Daarbij zal de mogelijkheid en de wenselijkheid worden onderzocht van het betrekken van de Sociale Inspectie bij deze onderzoeken (rechtstreekse medewerking aan het onderzoek, of afsplitsing van het sociaalrechtelijke luik).

Bovendien wordt in het arrondissement Kortrijk een **centrale databank** van de prostitutiesector opgestart, beheerd door de Gerechtelijke Politie. Daarbij zou het de bedoeling zijn dat ook de Sociale Inspectie gegevens voor dit bestand zou kunnen aanbrengen en ook gegevens uit dit bestand zou kunnen putten.

D.2 Arrondissement Brugge

De samenwerking met het Parket te Brugge nam eveneens een gunstige wending. Er is communicatie met de verbindingsmagistraat mensenhandel, die van onze werking op de hoogte is. De lijst met alle prostitutie-instellingen van het arrondissement Brugge werd aan de cel overgemaakt. Nuttige informatie die door de Sociale Inspectie wordt verzameld, wordt aan zijn ambt overgemaakt. Op onderzoeken die door de sectie worden voorgesteld, wordt gunstig gereageerd. Verzoeken vanwege de Sociale Inspectie tot inzage van gerechtelijke dossiers werden positief beantwoord. Anderzijds nam het Parket zelf nog geen initiatief om de Sociale Inspectie in een gerechtelijk onderzoek in te schakelen.

Aan de Arbeidsauditeur en de verbindingsmagistraat werd het systeem van periodiek overleg, zoals ingesteld in het arrondissement Kortrijk (zie supra), inmiddels ook voorgesteld.

E) Samenwerking onthaalcentra

De sectie deed in 1997 eenmaal een beroep op een centrum voor opvang van slachtoffers (Payoke). Het resultaat van deze **samenwerking was onbevredigend** voor de beide diensten en voor het slachtoffer.

Er is **overleg** tussen de sectie en de **lokale steunpunten** te Brugge en Kortrijk.

Er zal worden onderzocht of de inspectie *rechtstreeks* een beroep kan doen op de crisisnetwerken in de provincie wanneer de lokale steunpunten niet beschikbaar zijn (m.n. bij nachtelijke controles). Normaliter zijn deze netwerken voor crisisopvang exclusief aanspreekbaar door hulpverleners. Deze mogelijkheid wordt momenteel onderzocht en voorgelegd aan het platform van de 5 bestaande netwerken in West-Vlaanderen.

Exemplaren van de door het Centrum verspreide folder bestemd voor slachtoffers van mensenhandel, werden aan de leden van de cel bezorgd. Deze folder wordt bij controles overhandigd aan personen die bij controles worden aangetroffen en waarvan de sociaal controleur *vermoedt* dat het om een slachtoffer van mensenhandel zou kunnen gaan.

Ten slotte wordt nog opgemerkt dat de cel bij haar controles ook geregeld vrouwen (prostituties) aantreft die zich in een penibele situatie bevinden, maar die geenszins slachtoffer zijn van mensenhandel.

Met name bij de voormelde controles in de privé-prostitutie, stuitte de sectie op enkele schrijnende gevallen.

Met de beide opvangcentra sprak de sectie af dat ook dat soort "gevallen" naar hen kunnen worden doorverwezen, uiteraard enkel en alleen wanneer deze vrouwen daarin toestemmen.

De cel mensenhandel leverde zijn bijdrage en nam (voltallig) deel aan de studiedag op 20 november 1997 te Kortrijk, georganiseerd door het Centrum voor gelijkheid van kansen en voor racismebestrijding en door het Basisnetwerk Slachtoffers Mensenhandel met als thema : "Mensenhandel : Beleid en Hulpverlening". De Sociale Inspectie maakte deel uit van het panel en gaf een uiteenzetting over de visie en de werking van de cel mensenhandel in de regio West-Vlaanderen.

F) Statistieken

- Aantal (**nieuwe**) dossiers in 1997 aan de cel toegewezen : 173
- Totaal aantal **processen-verbaal** : 66
  - RSZ-wet : 17 maal geverbaliseerd
(betrokken werknemers : 71)
  - sociale documenten : 45 maal geverbaliseerd
(betrokken werknemers : 192)
  - tewerkstelling vreemde werknemers : 20 maal geverbaliseerd
(betrokken werknemers : 49)
  - deeltijdse arbeid : 22 maal geverbaliseerd
(betrokken werknemers : 87)
  - arbeidsongevallenverzekering : 9 maal geverbaliseerd
(betrokken werknemers : 46)
  - jaarlijkse vakantie : 1 maal geverbaliseerd
(betrokken werknemers : 2)
- **Regularisaties** : er werd een totaal loonbedrag van 32.098.063 F geregulariseerd.